

SIKKERHETSREGLENE FOR FELTARBEID OG FELTKURS PÅ LAND

for ansatte og studenter ved Institutt for geovitenskap, Universitetet i Bergen

Innhold

ANSVAR	1
Fagansvarlig (prosjektledere, emneansvarlig, veileder eller deg selv om du reiser alene):	1
Alle deltakere (ansatte og studenter):	2
Veiledning til risikovurdering av feltkurs/feltarbeidet	2
Generelt.....	2
Kommunikasjonsutstyr under feltarbeid/feltkurs:.....	2
Førstehjelpsutstyr.....	3
Forhold å vurdere i risikovurdering av feltarbeidet/feltkurset	3
Feltarbeid til fjells	3
Feltarbeid fra mindre fartøyer (ikke tokt)	3
Feltarbeid i tunneler, gruver, huler, veiskjæringer o.l.	3
Spesielt om feltarbeid i arktis/antarktis	4
Prøvetaking.....	4
Forsikring	5
Om det skjer en ulykke	5

ANSVAR

Fagansvarlig (prosjektledere, emneansvarlig, veileder eller deg selv om du reiser alene):

- 1) Skal melde inn planlagt feltarbeid/feltkurs og eventuelle deltakere via dette skjemaet: <https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=9211024>
- 2) Skal gjennomføre risikovurdering av feltarbeidet/kurset (skriftligdokumentert, se veiledning under). Denne lastes opp ved skjemaet over.
- 3) Skal sørge for at deltakerne involveres i risikovurderingen og at alle deltakerne får nødvendig informasjon om HMS-forebyggende prosedyrer (sikkerhetsregler) i forkant av feltarbeid

- 4) Skal gjennomgå en HMS-sjekk av feltarbeidet/kurset med administrasjonssjef i god tid før en reiser i felt.

Alle deltakere (ansatte og studenter):

- 1) Bør delta i kartlegging og vurdering av risiko.
- 2) Skal registrere pårørendeinformasjon og kontaktinformasjon i forkant av reisen.
 - o **Studenter:** Registrerer [pårørendeinformasjon og mobilnummer i CIM](#).
Dersom du er usikker på hvordan dette gjøres, ta en titt i [brukerveiledningen \(EN\)](#).
 - o **Ansatte/Phd:** Registrerer [pårørendeinformasjon i HR-portalen](#). Velg "Skjema/Oppgaver", "Nytt skjema" og deretter skjemaet "Person og familieinformasjon".
- 3) Skal svare på all digital informasjon som de mottar i forbindelse med feltarbeidet
- 4) Må lese [UiBs retningslinjer for feltarbeid og tokt](#)
- 5) Skal rette seg etter sikkerhetsrutiner og lokale tilpasninger som kreves for forsvarlig HMS-messig gjennomføring av feltarbeidet, toktet, gruppereisen må rette seg etter gjeldende HMS-forebyggende prosedyrer (dette inkluderer dem som utarbeides for det enkelte feltarbeid/kurs/tokt)
- 6) Må opptre slik at egen og andres sikkerhet ivaretas
- 7) Har et selvstendig ansvar for å vurdere sikkerheten i aktiviteten, utføre nødvendige justeringer og ev. å stoppe aktivitet av sikkerhetsmessige grunner.
- 8) Har plikt til å informere Faglig ansvarlig ev. Reiseleder om helsemessige og andre forhold som kan ha betydning for sikkerheten ved gjennomføring av feltarbeid/tokt/gruppereise.
- 9) Skal ved beredskapssituasjon varsle i tråd med lokal beredskapsplan.

Veiledning til risikovurdering av feltkurs/feltarbeidet

Generelt

- Feltarbeid kan være forbundet med spesielle farer og sikkerhet skal alltid vektlegges.
- Ingen skal utsette seg selv eller sine medarbeidere for fare ved å ta unødvendige sjanser.
- Ingen kan pålegges å utføre feltarbeid som de ikke selv anser som forsvarlig.
- Feltarbeid kan bare utføres alene når hensyn til personsikkerhet er tilstrekkelig ivarettatt.
- Fagansvarlig skal sørge for at feltarbeidet er risikovurdert og at tiltak iverksettes for å redusere sannsynligheten for at potensielle farer/hendelser kan oppstå og/eller redusere konsekvensen om de skulle oppstå.

Kommunikasjonsutstyr under feltarbeid/feltkurs:

- Mobiltelefon eller annet sambandsutstyr medtas og egnede meldingsrutiner skal avtales med instituttet

Førstehjelpsutstyr

- Førstehjelpsutstyr til behandling av mindre skader må alltid være tilgjengelig under feltarbeid.
- Førstehjelpsvesker kan lånes fra instituttets resepsjonen i 3. etg,

Forhold å vurdere i risikovurdering av feltarbeidet/feltkurset

Feltarbeid til fjells

- Fjellvettreglene skal overholdes.
- Fjellklatring i fjellsportens betydning er ikke tillatt under feltarbeid uten instituttets skriftlige godkjenning.
- I spesielt vanskelig terreng (f.eks. ved kryssing av bratte snøfonn, ur og strie elver) bør man forsøke å unngå at alle blir utsatt for de samme farene samtidig.
- Områder med overhengende rasfare bør unngås.
- Kryssing av isbre skal ikke skje alene og aldri uten en godkjent brefører. Arbeidslag (minst 3 personer) skal gå i tau, og alle skal være utstyrt med isøks og kramponger.
- Egnede støvler skal alltid brukes.
- Alle skal ha med seg klær og utstyr tilpasset stedets værforhold.
- Ved arbeid på snø må solbriller anvendes.
- Ved nødvendig arbeid på og kryssing av isbelagte vann og større elver må ispinner og livlinje anvendes. Ved fare for usikker is skal min. 2 personer være til stede.

Feltarbeid fra mindre fartøyer (ikke tokt)

- Under reiser med båt skal flytevest, redningsvest eller tilsvarende anvendes.
- Sjøvettsreglene skal følges.
- Ved undersøkelser fra båt langs kysten og lengre reiser med mindre fartøy bør redningsdrakt brukes.
- Røyking i mindre motordrevene båt er forbudt.
- Årer, dregg og oser skal alltid være lett tilgjengelige i båten.
- Ved bruk av båt med påhengsmotor skal motor være forskriftsmessig montert og sikret, og ekstra startsnor, skjærpinner og verktøysett må medbringes.
- Påhengsmotor, dødmannsknapp, drivstoffbeholder, slanger og det øvrige utstyret må kontrolleres før avreisen.
- Nødraketter eller signalpenn må være lett tilgjengelige.

Feltarbeid i tunneler, gruver, huler, veiskjæringer o.l.

- I sandtak, dagbrudd, tunneler, gruver, huler, veiskjæringer og på andre steder der steinsprang kan forekomme skal vernehjelm brukes.

- Det er forbudt å ta seg inn i nedlagte gruver uten instituttets skriftlige tillatelse.
- Det er forbudt å gå alene i grotter og huler.
- Ingen må gå i grotter og huler uten på forhånd å ha gjennomgått en kyndig instruksjon av en erfaren grotte/huleforsker.
- Under gravearbeid i løsmasser skal behov for sikring av skråninger vurderes fortløpende.
- Ingen kan bli pålagt arbeid i tunnel, gruver eller huler mot sin vilje.
- Feltarbeid langs jernbane må ikke forekomme uten at det er innhentet skriftlig tillatelse fra myndighetene.

Spesielt om feltarbeid i arktis/antarktis

- Alle som bruker snøscooter skal anvende scooterdress, -briller, -støvler –hansker, balaklava, ansiktsmaske og hjelm.
- Normalt skal snøscootere kjøre i kolonner og den enkelte har ansvar for å følge med den som kjører på plassen bak.
- Ved forflytting over lengre avstander, skal minst to personer reise sammen og helst med hver sin scooter.
- I arktiske områder med fare for å møte isbjørn skal skytevåpen medtas. Deltakere skal også ha tilstrekkelig opplæring i bruken av våpenet.
- Ved arbeid på fast plass vinterstid bør løypen fra basen til arbeidsstedet og, om mulig, fra arbeidsted til nærmeste hytte/brakke/nødbiuvak, merkes med bambusstokker med en innbyrdes avstand på 25m eller mindre.
- Telt, proviant, kokeutstyr og andre nødvendigheter bør tas med i tilfelle det ikke er mulig å returnere til basen.

Prøvetaking

- Beskyttelsesbriller og arbeidshansker bør anvendes under prøvetaking med hammer og bærbar kjernebor.
- Det skal bare anvendes hammer og meisel beregnet til geologisk bruk. En geologisk hammer må aldri brukes som meisel.
- Under borearbeid bør hjelm, øreklokker, verneøvler og hansker brukes.
- Mobiltelefon og førstehjelpsutstyr skal finnes på borplasser og ved utgravningsstedet.
- Et klargjort transportmiddel skal være tilgjengelig nær borplassen/ utgravningsstedet.
- Under prøvetaking fra flåte skal flytevest/overlevelsesdrakt benyttes og båt bør alltid være tilgjengelig ved flåten.

Forsikring

Ansatte:

- Ansatte på reise kan være dekket av forsikring gjennom statlige særavtaler eller kredittkortselskap: <https://www.uib.no/foransatte/89692/reiseforsikring>.
- Ansatte anbefales å skaffe kredittkort gjennom UiBs avtale som da skal benyttes til jobbreiser og som vil inkludere en reiseforsikring som dekker jobbreiser: <https://www.uib.no/foransatte/90246/reise?step=2>.

Studenter: <https://www.uib.no/nb/student/49043/forsikringsordningar-studentar>

Om det skjer en ulykke

Alle deltakere skal laste ned [Sikresiden.no](https://www.sikresiden.no) (for UiB) på mobilen sin.

Alt som etter forholdene er mulig må gjøres for å begrense skaden (se info på sikresiden).

Ved alvorlig personskade må det skaffes legehjelp hurtigst mulig.

Dette skjer sikrest ved å kontakte stedets politi (i Norge: **Redningssentral tlf. 112**), eventuelt sende nødsignal fra SPOT. Oppgi nøyaktig kartreferanse.

Gi beskjed om:

- Hvem du er
- Hva som har skjedd
- Hvor det har skjedd
- Skadeomfang

Ring deretter:

- UiBs vokter- og beredskapstelefon: 55 58 80 81
- Instituttleder (lokal beredskapsansvarlig) eller administrasjonssjef (stedfortreder):

Uttalelse til pressen ved alvorlige hendelser skje fra universitetet sentralt.

Om du er nødt til å forlate en skadet for å hente hjelp, gjør følgende:

Behold roen, mist ikke fatningen!

Om mulig, bring den skadede i sikkerhet og så komfortabelt som mulig, i le for vind og vær.

Gi førstehjelp.

Beskytt den skadede med tilgjengelige klær, også egne om nødvendig.

Avmerk så nøyaktig som mulig på et kart den skadedes posisjon. Gjør det samme på et eventuelt flybilde.

Forlat overflødig utstyr på stedet.

Forlat ikke den skadede før vedkommende har roet seg.

Gå forttest mulig, men behersket, til nærmeste bebyggelse.

Etter en ulykke med personskade eller redningsaksjon må det omgående skrives en rapport til stedets politi om hendelsesforløpet. Be om en kopi av denne rapporten, slik at denne kan levers videre til beredskapsledelsen ved UiB/instituttet.